Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2021. január 16., szombat
LXXIII. évfolyam
11. (20687. sz.)
Ára: 3 lej
(előfizetőknek 1,43 lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

Nemcsak álmodnak, de dolgoznak is érte

Szépen fejlődik Gyulakuta község

Havadtőn három beruházás folyik, köztük a kultúrotthon javítása is, mindhármat átadnák az idén

Fotó: Gligor Róbert László

Nehéz, küzdelmes év áll mögöttünk, de a tettek igazolták az ígéreteket, sikerült újat, jót hozni a községnek – összegezett lapunknak Varga József **polgármester, aki az elmúlt négy év főbb megvalósításai után az elkezdett és folyamatban levő beruházásokról és tervekről tájékoztatta a Népújság olvasóit.**

Gligor Róbert László

„Azért dolgozunk, hogy a község lakosságának is jusson ki mindaz, ami egy városi embernek. Előttünk egy új év, és az ígéret helyett biztosítom a helyieket afelől, hogy a munka, a szolgálat részemről nem ért véget. Az idei év sem lesz könnyű, feszültségektől mentes, de az idén is az a feladatunk, hogy segítőkészséggel forduljunk azok felé, akik valamilyen hiányt szenvednek, segítségre szorulnak” – fogalmazott az elöljáró.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

„Szükségem van az impulzusokra”

Beszélgetés Demény Péter író, költő, szerkesztővel: „… A járvány ténye adott volt, be is vettem a szövegekbe az ezzel kapcsolatos dolgokat, olyan szavakat, mint a vírus, a karantén és így tovább. Hamar elkészült és meg is jelent a kötet, a címe, a Korona-változatok is magától adódott.”

3.

Egy élet-paletta színei

Egy különleges igényességgel és nyomdai kivitelezésben megjelentetett, terjedelmében is rendhagyó, szép kiadvány állít méltó emléket Kedei Zoltán festőművésznek.

4.

Jobb volt maszk nélkül

A kiállítás maga népes részvétellel lepett meg: félszáz festő közel másfél száz képét vonultatta fel. A kurátor, Dorel Cozma festőművész elmondta, hogy pályázati felhívására sokan válaszoltak, a Maros megyei hivatásos alkotók mellett az ország más művészeti központjaiból is többen neveztek be munkáikkal.

5.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:
- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:
- Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:
- Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:
- Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

SZÖVEG NÉLKÜL

JANUÁR

16., szombat
A Nap kel
8 óra 2 perckor,
lenyugszik
17 óra 3 perckor.
Az év 16. napja,
hátravan 349 nap.

Isten éltesse!

Ma **GUSZTÁV, STEFÁNIA**, holnap **ANTAL, ANTÓNIA** napja. **ANTAL:** a római Antonius nemzetségnévből rövidült, jelentése: herceg, fejedelem, elöljáró. Antónia a név női megfelelője.

IDŐJÁRÁS

Havazás várható
Hőmérséklet:
max. -6 ºC
min. -14 ºC

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2021. január 15.

1 EUR	4,8728
1 USD	40058
100 HUF	1,3540
1 g ARANY	236,8801

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Elkezdődött az oltási kampány második szakasza

Elkezdődött pénteken a koronavírus elleni oltási kampány második szakasza, amelyben a magas kockázatú kategóriákba tartozó személyek, illetve azok kapják meg a vakcinát, akik kulcsfontosságú területen dolgoznak.

Pénteken beoltották Klaus Iohannis államfőt is.

A magas kockázatúak kategóriájába tartoznak a 65 év feletti felnőttek, valamint – kortól függetlenül – a krónikus betegségekben szenvedők.

A koronavírus elleni oltással kapcsolatos tevékenységek koordinálásával foglalkozó országos bizottság szerint a „krónikus betegségek” kategóriájába tartoznak a következők:

* cukorbetegség;
* elhízás;
* egyéb anyagcsere-betegségek, beleértve a veleszületett betegségeket is;
* szív- és érrendszeri betegségek;
* vesebetegségek;
* daganatos betegségek;
* tüdőbetegségek;
* neurológiai rendellenességek, beleértve a Down-szindrómát;
* közepes/súlyos májbetegségek;
* autoimmun betegségek;
* súlyos immunszuppresszió: transzplantált betegek, biológiai vagy hosszú távú kortikoszteroid-terápián átesett betegek, HIV/AIDS fertőzött betegek.

Ebben a szakaszban immunizálják azokat is, akik kulcsfontosságú területeken dolgoznak:

* elnöki hivatal, parlament, kormány, minisztériumok és a nekik alárendelt intézmények alkalmazottai;
* a védelem, a közrend, a nemzetbiztonság és az igazságszolgáltatás területén dolgozók;
* a létfontosságú gazdasági ágazatok munkatársai a következő területekről: alapvető élelmiszerek (pékség, tejtermékek, hús, gyümölcsök és zöldségek) feldolgozása, szállítása és forgalmazása; vízüzemek, víztisztító állomások, vízelosztás; erőművek, villamos energia előállítása, továbbítása és elosztása; gáztermelő, -szállító és -elosztó egységek; folyékony és szilárd tüzelőanyagok előállítását, szállítását és forgalmazását ellátó egységek; gyógyszerek és egészségügyi anyagok gyártása, szállítása és forgalmazása; személy- és árufuvarozás; vasúti csomópontok, polgári és katonai repülőterek, kikötők; kommunikáció (Speciális Távközlési Szolgálat, közszolgálati rádió és televízió); iskolai és óvodai alkalmazottak; postai és futárszolgálatok személyzete; a vallási felekezetek személyzete; a médiának a SARS-CoV-2 fertőzés fokozott kockázatának kitett tevékenységet folytató munkatársai (pl. akik a kórházakból tudósítanak); hulladékkezelő személyzet. *(Agerpres)*

Szépen fejlődik Gyulakuta község

(Folytatás az 1. oldalról)

Jelentős fejlesztések Kelementelkén

Kelementelkén három nagy projekt van kivitelezési szakaszban. Az Országos Beruházási Társaság (CNI) támogatásával kulturális központ épül, mivel a falunak 1996 óta nincs művelődési otthona. A munkálatok értéke meghaladja az 5,1 millió lejt, és akár már a következő hónapok folyamán átadhatja a kivitelező a kész épületet az önkormányzatnak, amely a maga során az infrastruktúrával, az udvar rendezésével, parkoló kialakításával és a telek bekerítésével járult hozzá a megvalósításhoz. Ugyanitt szeretne az önkormányzat egy műfüves sportpályát is építeni a helyi fiatalok számára, erre pályázatot fog készíteni.

A regionális operatív program (POR) 4 millió lejes támogatásával folyik az 1-8. osztályos általános iskola bővítése és felújítása: a régi épületszárnyat már felújították, hőszigetelték, jelenleg az új épületrész tetőzete épül.

Az országos vidékfejlesztési program második szakasza (PNDL 2) révén kezdik el a szennyvízhálózat kiépítését a faluban. A közbeszerzési eljárás befejeződött, a napokban aláírják a kivitelezési megállapodást az 5.321.410 lej értékű, több mint 3600 méter hosszú hálózat megépítésére. A faluban már hat éve kiépült az ivóvízhálózat, akkor a környezetvédelmi tárca nem biztosított pénzt a csatornahálózatra is.

Havadtőn jó ütemben haladnak

A PNDL 1 program keretében folyik a szenny- és ivóvízrendszerek kiépítése Havadtőn, és már csak egy-két hónap van hátra, amíg a vállalkozó befejez minden munkálatot: a lakosság türelmetlenül várja a 4,5 millió lej értékű, előrehaladott állapotban levő projekt zárását, hogy rácsatlakozhasson a közműhálózatra.

Haladnak a művelődési otthon teljes külső és belső felújításával is, erre a vidékfejlesztési program második szakaszában kiutalt támogatásokból kaptak 1.025.700 lejt. A kivitelező ebben az esetben is jól halad a munkálatokkal, és reményeik szerint már az év derekán átadja a megszépített épületet.

A Ravát Havadtővel összekötő fahíd a 2019. évi árvizek során annyira megrongálódott, hogy az illetékes megyei szakbizottság vasbeton híd megépítését javasolta helyette, amire a kormány sürgősségi alapjaiból kapott 5,46 millió lejes finanszírozást a község. A polgármester reméli, hogy a nyáron elkészül az 50 méter hosszú, 10 méter széles, kétoldali gyalogjáróval és két aszfaltréteggel ellátott új híd a Kis-Küküllőn.

A kisebb falvakra is figyelnek

Bordoson sem tétlenkednek, már túl vannak az iskola és óvoda teljes körű felújításán, és elkezdték a művelődési otthon felújítását európai alapokból. A kivitelező jelenleg a tetőzeten dolgozik, és azt várják tőle, hogy az idén elvégezze a 494.616 lej értékű beruházást.

Rava részére a művelődési otthon felújítására nyújtott be pályázatot az önkormányzat tavaly szeptemberben a CNI-hez, míg Csöbben további két pályázat elbírálását várják: a művelődési otthon felújítása mellett a 47. számú községi út korszerűsítésére ugyancsak a CNI-től várnak kedvező választ, ugyanis ez már a harmadik intézmény, ahová kérelmet nyújtott be a község a mintegy 2,5 kilométer hosszú bekötőút aszfaltozására, de eddig nem járt sikerrel.

Gyulakuta is merészen tervez

A községközpontban is hamarosan befejezik a művelődési otthon teljes felújítását, az 1.474.300 lejes beruházás eredményével elégedettek is lesznek majd a helyiek – véli a polgármester.

Ennél nagyobb, 1.526.400 lej értékű beruházás zajlik az óvoda és bölcsőde épületénél, ahol a PNDL 2 keretéből kapott támogatással teljesen megújul az épület belseje, az új körülmények közé új bútorzatot is kap az intézmény, az épületre pedig sátortetőt emelnek. A nyár folyamán itt is szeretnék lezárni a munkálatokat.

A legnagyobb idei gyulakutai beruházás az 1. és 2. számú általános iskola és a tornaterem felújítása lesz: a munkálatokra a regionális operatív program által nyertek közel 6,9 millió lejt, a támogatási szerződést már megkötötték, folyik a közbeszerzési eljárás, és remélik, hogy a nyáron a kivitelező elkezdhet dolgozni. Az iskola új fizika, kémia és számítógépes szaktantermekkel is gazdagodik, a tornaterem pedig új sátortetőt kap.

Kelementelkén régi szükséglet az iskola bővítése, felújítása – idén ez is megvalósul Fotó: Takács Kálmán

Ezzel remélhetőleg nem áll meg a beruházások sora Gyulakután, hiszen az önkormányzat további két projektre tett le kérelmet tavaly a CNI-hez. A jelenlegi futballpálya területén és szomszédságában egy sport- és szabadidőközpontot képzeltek el, ahol a természetes gyepes, normál méretű focipályán kívül két teniszpálya, kézi- és kosárlabdapálya, valamint egy tanuszoda épülne. A másik projekt az eső- és talajvizek csatornázását célozza, tulajdonképpen folytatni szeretnék a tavaly elkezdett beruházást, amely során 1800 méteren betonsáncokat és egységes bejárati hidakat építettek. Ezek további építése mellett az összes aszfaltozott utcára egy 4-5 centiméter vastagságú koptatóréteget húznának. Várják mindkét kérelem elbírálásának eredményét.

Rengeteget szeretnének még dolgozni

A CNI-hez benyújtott említett öt projektet leszámítva a többi megnyert, folyamatban levő vagy induló beruházás összértéke mintegy 35 millió lej. Emellett a járdahálózat kiépítésére is figyelni szeretnének, de erre két faluban egyelőre még várni kell. Kelementelkén elkezdődött a csatornahálózat kiépítése, Bordoson pedig vagy a megyei mesterterv keretében, vagy önerőből, de meg fog épülni a vízhálózat. Amíg a mély talajmunkálatok zajlanak, addig e két településen értelmetlen volna a járdaépítés.

Odafigyelnek az árvízvédelemre, a mezei utak karbantartására, a polgárvédelemre, az egészségügyi központ kialakítására, támogatják az otthoni beteggondozást, a hátrányos helyzetű családok és tanulók felzárkóztatását, a történelmi egyházakat és iskolákat, a civil és kulturális szervezeteket – sorolta a további elképzeléseket Varga József.

A legjobbak között

A fejlesztési és közigazgatási minisztérium hatáskörébe tartozó adó- és költségvetéspolitikai ügynökség adatai szerint 2019-ben Maros megye leggazdagabb községe Gyulakuta volt, amely 18,24 millió lejt kezelt. Országos szinten a Küküllő menti község a 33. helyen állt a 41 megye vidéki legjobbjai sorában, mivel közel egyötödével növelte a 2018-hoz viszonyított összbevételét. A vidéki önkormányzatok pénzügyi forrásait elemzők szerint egy község költségvetésének legtöbb egyharmadát képezik a saját bevételek, a pénzek nagy része a jövedelemadóból származó leosztásokból érkezik a megyei önkormányzatok révén.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ: Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK: Antalfi Imola, Benedek István

MUNKATÁRSAK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – **e-mail:** reklam@e-nepujsag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

6423578000069
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Múzsa

NÉPÚJSÁG-MELLÉKLET

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND

1469. *sz., 2021. január 16.*

Balla Zsófia

Szegény, öreg szívemből

Szegény öreg szívemből
kicsillog már az éjszaka.
Mások kezében sorsom eldől.
Pénzverte szónak nincs szaga.

Ami most az eget betölti,
füst és tűz, s lágy fény, egy kevés.
Itt a ranghoz még nem kell ölni,
– nyel és nyelvel a törtetés.

Világ s tudása elborul:
gazdag háborúk szabják össze,
míg vad szegények botorul
vívják. Az ész mért jár, ha közben
fényvető gyöngye kifakul?

*1949. január 15-én született a költő

Eperjesi Noémi illusztrációja a Villámvignetták című kötetből

„Szükségem van az impulzusokra”

Beszélgetés Demény Péter író, költő, szerkesztővel

Nagy Miklós Kund

– Karácsony előtt egy nappal készül a hangfelvétel. Legfrissebb köteted tölti meg az asztalt. Induljunk ki ebből. Egyébként bármikor találhatnék apropót arra, hogy interjúban kérdezgesselek. Hol egy új könyv, hol egy újabb cikksorozat, egy frissen közölt, fontos vers hívja fel rád a figyelmem. Ilyen tekintetben 2020 különösen termékeny évnek tűnhet számodra, miközben a koronavírus esztendeje volt, és majdnem mindenki úgy tekint rá, mint egy elvesztett, elfecsérelt időszakra. Te hogy élted meg?

– Ha arra gondolok, amiket felsoroltáI, megnyert esztendőnek kell tekintenem. Valóban sokat írok, többkötetnyi írásom jelent meg a Facebookon is. De a járvány nélkül a *Korona-változatok* című kötetem meg sem születhetett volna. Féltem, nehogy belebolonduljak abba, hogy folyton bent ülök a tavaszi karantén ideje alatt, „gyógymódként” kitaláltam a járvány ihlette paródiákat. A járvány ténye adott volt, be is vettem a szövegekbe az ezzel kapcsolatos dolgokat, olyan szavakat, mint a vírus, a karantén és így tovább. Hamar elkészült és meg is jelent a kötet, a címe, a *Korona-változatok* is magától adódott. Nem is reméltem, hogy akkora sikere lesz. Az idei másik kötetem, a *Villámvignetták* friss példányait épp ma hoztuk el a postáról. Ez a könyv korábban kezdődött, és önéletrajzi jellegű. Nem a járvány ihlette.

– Megjelenésekor interjúban beszélgettünk a Korona-változatokról, most összpontosítsunk az új kötetedre. Ebben nincs paródia.

– Nincs. Ez személyesebb. Emberi értelemben elvesztett évnek érzem a záruló 2020-ast. Többször elmondtam magánemberként és talán interjúban is, hogy nekem szükségem van impulzusokra. Nemrég egy brassói rendezvényen meg is lepte a hallgatóságot a kijelentésem, hogy akkor is létszükségletem a kijárás, ha csak hülyékkel találkozom. Ha kimegyek, és látom, folyik a szemét a kukából, elszomorít, de az is egyfajta élmény. És az is, ha olyan nyálkás idő van, mint ma, amikor kivittem Hugót, a kandúrunkat sétálni. A pozitív élmények persze fontosabbak, de a lényeg, hogy valami valamit megérintsen bennem. És ez az év nem volt alkalmas arra, hogy bármi is sűrűn megérintsen. Máson keresztül kellett keresnem az impulzusokat.

– Negyvennyolc éves vagy, aránylag fiatalon az ember egy évet elveszíthet az életéből. Bár ez is csak bizonyos szempontból elveszett idő. Te hova sorolod magad? A fiatalok közé?

– Póz lenne, ha azt mondanám, hogy öregember vagyok. Attól még messze állok. De tanítok az egyetemen, és figyelem a diákok reakcióit. Úgy 2005-ig elég frankón visszategeztek, mert ezt fel szoktam ajánlani nekik, azóta nem. Ez nem bunkóság vagy bezártság részükről, hanem egyszerűen észrevehető, hogy már nagyobb a szakadék köztünk, és mind nagyobb lesz. Érthető, hiszen már egyidősek a lányommal. Ilyen értelemben nem mondhatom, hogy fiatalember vagyok. Szellemileg, remélem. Nem indiszkréció, ha elmondom, hogy egy csomó egészségügyi vizsgálaton voltam mostanában, az ember teste is kezdi jelezni, hogy már 48 éves. Ez egy hatvanéves ember szemszögéből irigylésre méltó kor, egy huszonöt éves szemszögéből sok. Az ember pont ott van, ahol van. Még le tudok menni gyalog a Kövesdombról a szerkesztőségbe, vissza is tudok jönni. Szobaciklizem is, de már nem csak azért, hogy élvezzem a mozgást, hanem azért is, hogy a cukromat vagy a koleszterinemet kellő szinten tartsam.

– A lehetséges élménytár, amit elszalasztottál 2020-ban, azért még pótolható.

– Igen, illetve remélem, hogy pótolható. Utazni nagyon vágyom. Nem az utazást magát szeretem, idegesítő tud lenni, ha várni, ásítozni kell a reptéren, meg hasonlók. Aki utazott, tudja, mire célzok. Ha valaha megszerzem a jogsit, talán jobban fogom élvezni az utat is, azt, hogy végre vezethetek. De ott lenni valahol, ahogy az előző évben Milánóban, Velencében, Bolognában, látni valamit Olaszországból, azt nagyon szeretem. Tapasztalni, hogy miképpen élnek az emberek, mik történnek velük, sokkal jobban érdekel, mint a múzeumok. Az az igazi élvezet, ha beülök egy helyre, és megiszom egy pohár bort vagy egy kávét, figyelem, miképpen viselkednek ott az olaszok vagy a németek, osztrákok, akárkik.

– A Villámvignetták talán pontosan ezt a beállítottságodat tükrözi. Önéletírás, de ezekben az írásokban az említett emberi dolgok jelennek meg, nagyon tömörítve.

– Így van. És valamiféle tehetetlenséget, tökéletlenséget tükröznek. Vagy nem is tudom, minek nevezzem. Elég sűrűn, vagy talán mindig, magamról tudok írni. Egy picit közelítve, mint a *Visszaforgatás*ban, vagy egy picit távolítva, mint a *Villámvignettá*kban. Arról, amit traumaszerűen éltem meg, azt időnként ebben a könyvben a mítosz nyelvén próbálom elmondani. Azt mondom, hogy Laiosz vagy Oidipusz meg hasonlók.

(Folytatás a 6. oldalon)

Egy élet-paletta színei

Nagy Miklós Kund

Egy különleges igényességgel és nyomdai kivitelezésben megjelentetett, terjedelmében is rendhagyó, szép kiadvány állít méltó emléket KEDEI ZOLTÁN festőművésznek. A Vár-lak, a művész marosvásárhelyi műterme – a nevébe foglalt üzenet dacára – zárva, a festő élete véget ért, közel három hete kísértük utolsó útjára a református temetőben, életműve lezárult. De még örülhetett ennek a nagyszerű albumnak, amely a Kisebbségekért – Pro Minoritate Alapítvány és a Méry Ratio Kiadó gondozásában, Sárba Katalin figyelmes, gondos szerkesztésében látott napvilágot. A debreceni Alföldi Nyomdában készült. A szerző Kedei Zoltán tanítványa, a Mester munkásságát az utóbbi évtizedekben alaposan megismerő, nagy odaadással gondozó és népszerűsítő Imre Lídia művészettörténész, aki remélhetőleg ezután is gondját viseli az értékes hagyatéknak. Gazdag anyagról van szó, a 268 oldalas, impozáns kötet jól érzékelteti. Megjelentetése gyors ütemben zajlott, versenyfutás is volt az idővel, sokaknak volt szívügye, hogy a 91. évét betöltő, hanyatló egészségű, de az alkotókedvét mindvégig megőrző festő kézbe vehesse ezt a kivételes ajándékot, amely akár a fiatalabb korában őt ért igazságtalanságok kárpótlásának is tekinthető. Sikerült, az album tiszteletpéldányai halála előtt pár nappal érkeztek Vásárhelyre. Számomra is elégtétel, hogy idejében átlapozhattam, és az elhunyta előtti napon még gratulálhattam az akkor már nagyon nehezen beszélő Zoltán barátomnak. Csendes öröm volt ez már, de ezért is távozhatott békés szívvel. A sors valamiképpen helyrehozta azt, amit valamikor elrontott.

Úgy adódott, hogy szinte hatvan éven át folyamatosan és közelről nyomon követhettem ezt a felfelé ívelő alkotói életpályát, tanúja lehettem Kedei Zoltán útkereséseinek, önmarcangoló töprengéseinek, csalódásainak és elégtételeinek, megújulási periódusainak, az ars poeticáját soha fel nem adó következetességének, példás és kitartó megszállottságának, munkamániájának.

Megnyithattam számos egyéni kiállítását, írhattam kiállításairól, faggathattam interjúkban, közreadhattam önvallomásait, kismonográfiában ismertethettem művészetét, rádióban, sajtóban, videófelvételen mutathattam be alkotó, kísérletezgető törekvéseit, érthetően nekem is örömöm ez az album, amelyben mindez benne van szövegben, lírai megnyilatkozásokban és sok-sok jó minőségű fotóban, reprodukcióban. Bach Lorándnak, Bálint Zsigmondnak, Haragos Zoltánnak, Kucsera Jenőnek és Sulyok Miklósnak köszönhető a képanyag: 23 fekete-fehér és színes fotográfia, valamint 200 műalkotás (olajkompozíciók, pasztell, akvarell, gouache munkák, vegyes technikájú művek, grafikák). Életének utolsó hónapjaiban, heteiben is feljárt a várba, nagyon roszszul kellett éreznie magát, hogy ezt kihagyja. Az utolsó videófelvételt akkor készítettem vele, amikor születésnapi tárlatát rendezték a budapesti Kárpát Haza Galériában. Számos képe hiányzott a Vár-lakból, a műterem mégis tele volt, és már új képek, elkezdett munkák sorakoztak a fal mellett, a festőállványon és körben mindenütt. Kilencvenen túl és betegen is próbált megújulni. Nagyon is figyelemre méltóan. Alig kapott levegőt, de amikor bekapcsolva a kamerát, újdonságairól kérdeztem, feledett minden bajt, a sétabotot, amire támaszkodott, mutatóként használva, lendületesen magyarázta szándékait. Néhány nap múlva már nem tudott felkísérni a várba, egyedül videóztam a budapesti online tárlatnyitóra a szövegemet.

Befejezetlen festmény a Vár-lakban 2020 novemberében

A kötetet nyitó művészi hitvallást követően Kedei Zoltán festészetének egyik értő híve és támogatója, Németh Zsolt képviselő méltatja a művészt *A felülről jövő fény ereje* című írásában. Ezt Soós Zoltán, Marosvásárhely mai polgármesterének Kedeit méltató gondolatai követik. Ők ketten a festő 2019. novemberi nagy egyéni kiállításának megnyitóján is értékelő szavakkal köszöntötték a művészt a maros- vásárhelyi Art Nouveau Galériában. Emlékszem, többen megmosolyogták, amikor a vendég előlegezte az akkori múzeumigazgatónak a mai címet. Tanulság ez, hogy ne legyünk kishitűek. A festő a legnehezebb időkben is hitt elhivatottságában, és milyen jól tette!

Imre Lídia kellő alapossággal, aprólékos dokumentálódással rajzolja ki Kedei Zoltán útját a szülőfalutól, Ravától a város köztiszteletnek örvendő későbbi polgárának szeretett műhelyéig, a Vár-lakig. Kidomborodnak a gyermek- és ifjúkor eseményei, az indulás körülményei, majd a korai alkotói évek. Megtudható, miként nőtte ki magát az egyetemi oktatástól elzárt festőegyéniség, milyen volt festészetének első (1962-1990), második (1990-2010), illetve harmadik (2010-2020) korszaka. Külön fejezet, az *Önkifejezés ecsettel és tollal* taglalja Kedei motívumait és alaptéziseit, aztán az önarcképeket mint az önismeret próbáját. Beszél a festő lírai próbálkozásairól, kiemelten a *grafolírá*ról. Időz a sorozatoknál, a *Tűz és víz*, az *Ég és föld* ciklusokról, a transzcendenciáról. Végül az életrajzi adatok, a művészeti pályakép kerekítik egésszé a tudnivalók körét. A legmeggyőzőbb mégis az, amit a lírai sorokkal megtűzdelt gazdag műmelléklet sugall: Kedei Zoltán halálával nem csak Marosvásárhely egyik meghatározó, jellegzetes egyéniségét veszítettük el, szegényebbek lettünk egy sajátos arculatú, jelentős alkotóval is, a várost művészetileg felvirágoztató egykori nagy nemzedék egyik utolsó képviselőjével. Ne feledkezzünk meg róla!

Bölöni bora

Elekes Ferenc

Bölöni Domokosnak mindig van bora. Nem sok. De van.

Ahol bor van, ott igazság is van. Ha nem is sok, de van. Már az is igazság, hogy a Bölöni nevében sok az ö betű és sok az o betű. De ezeket a betűket nem ő találta ki, csak viseli. Ha akarja, le is vetheti, mert nem az ő igazi igazságai. De jó, hogy nem veti le, mert az ő neve így igazi.

A Bölöni borában másféle igazság van. Olyan igazság, amire ő jött rá, a saját tapasztalatából.

Megiszik egy pohár bort, és az mondja, ez a bor nem jó. Tudom, hol termett, ismerem azt a hegyoldalt, de ez a bor meg van bolondítva. Nem szeretem, ha egy bor meg van bolondítva. Kérek egy másikat.

Adnak Bölöninek egy másik pohár bort, ugyanabból az üvegből. Megissza, és azt mondja, ez már valamivel jobb. De mintha ez is egy kicsit meg lenne bolondítva. Kérek egy másikat.

Töltenek Bölöninek ugyanabból az üvegből harmadszor is egy pohárral, amire az mondja, na, ez már jobb. Sokkal jobb. Ismerem azt a hegyoldalt, ahol ez a bor termett, olyan jó borok lesznek ott, hogy azokat nehéz elrontani. Az illatukról fölismerem a jó borokat, mert van nekik bukéjuk! Ezzel kellett volna kezdeni már az elején, de ti nem tudjátok, mit jelent, ha egy bornak van bukéja!

Eléggé öreg vagyok ahhoz, hogy elismerjem, az én életem is olyan, mint a Bölöni bora. Gyermekkorom nem volt, játékaimat a boltban hagyták a szüleim, hogy el ne romoljanak.

Háború jött, utána szárazság, csak a villámok cikáztak az égen, eső sehol.

Teltek az évek, kiittam életem keserű poharait, de más életet nem kérhettem senkitől, mert az az egyetlen életforma szabatott rám.

Most ott vagyok, ahol Bölöni, a harmadik pohárnál.

Majdnem annyit éltem már, mint apám, aki vénségére rájött, hogy az élet jó, s szép a világ.

Van neki bukéja. A Bölöni harmadik poharának a bora az én apám kora.

Támogatók:
RMDSZ
COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Megvalósult a Magyar Kormány támogatásával
MINISZTERELNÖKSÉG NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
Bethlen Gábor Alap

Nagy Székely Ildikó

Mégis tavasz

Édesanyámnak

Mindenhol vagy. Hajtincseiddel
véded a téli fák rügyét,
ujjbegyedből friss napfény csordul,
s árad szobánkban szerteszét.

Bújócskázol az esti ködben,
talán a köd is épp te vagy,
el-elvesztődsz emlékeimben,
szívkamráimban nő a fagy.

Sehol sem látlak, mégis érzem,
szellőruhád míg felveszed,
titkos, tavaszi ölelésben
találkoznak a fellegek.

Jobb volt maszk nélkül

Mint szinte minden mást, a tárlatnézést sem arra találták ki, hogy az érdeklődők álarcosan, egymástól tisztes távolságban kövessenek egy előre meghatározott útvonalat, és minimális létszámban próbálják szemlélni, mi több, élvezni a műtárgyakat. A járvány okozta kényszerhelyzetben mégis ez történik immár közel egy éve. Ilyen körülmények között elmegy az ember kedve a kiállításoktól. De mivel igazi műélvezetről aligha lehet szó, ha nem „élőben” találkozunk a képekkel, szobrokkal, kívánkozunk a galériákba, múzeumokba, igényeljük a valós tárlatnyitókat. Amikor a járványügyi lehetőségek megengedték, voltak is ilyenek, és remélhetőleg újra mind gyakrabban lehetnek. Annál is inkább, mivel a művészek a bezártság ellenére is folyamatosan dolgoznak, sőt talán az eddigieknél is nagyobb ütemben gyűl a bemutatandó anyag, és ők is óhajtják, hogy közvetlenül érzékeljék a közönség visszajelzéseit. Példa rá a múlt december 17-én nyílt Megyei Festészeti Szalon, amely ebben a hónapban még megtekinthető a marosvásárhelyi Art Nouveau Galériában.

Az akkor érvényben levő szabályok csak kevés néző jelenlétét tették lehetővé a vernisszázson, a kiállító művészek közül is csak kevesen lehettek jelen, a méltatásra is csak pár percet szánhattak, mégis örülhettünk az eseménynek. A kiállítás maga népes részvétellel lepett meg: félszáz festő közel másfél száz képét vonultatta fel. A kurátor, Dorel Cozma festőművész elmondta, hogy pályázati felhívására sokan válaszoltak, a Maros megyei hivatásos alkotók mellett az ország más művészeti központjaiból is (Bukarest, Kolozsvár, Temesvár, Arad, Konstanca, Torda, Bákó, Botoșani) többen neveztek be munkáikkal. Úgy látszik, mind ismertebbé válik a galéria, mióta a Képzőművészek Szövetsége Maros Megyei Fiókjának kezdeményezésére műfajilag szakosodva jelentkeznek közös kiállításra a művészek, nagyobb a vonzereje a rendezvénynek. Ez a tágabb érdeklődés mennyiségi és minőségi szempontból is jótékony hatású lehet, szélesebb kitekintést biztosít a tárlatlátogatóknak, és – bizonyos versenyhelyzetet teremtve – a kiállítóknak is egyfajta ösztönzés. De tegyük hozzá, hogy a tárlat ugyanakkor veszít helyi jellegéből. Igaz viszont, hogy évtizedekkel ezelőtt, amikor Marosvásárhely festészetét az ország legszínvonalasabbjai között rangsorolták, egymaga is könnyedén képes volt látványos, igényes festészeti tárlatokat produkálni, de már elég régóta nincs így. Sok kiváló festő meghalt, külföldre távozott, vészesen csökkent a helyi piktúra igazán rangos képviselőinek a száma. A mostani próbálkozás tehát serkentő lehet, pláne, ha tényleg megvalósul a külföld felé nyitás, ahogy a rendezők hangoztatják. Egy düsseldorfi festő máris bemutatkozott. A mostani Szalonból viszont hiányolhatjuk a jó értelemben vett vásárhelyiséget. Pedig az ötven kiállítóból 25 vásárhelyi, kettő-kettő szovátai, illetve segesvári, egy szászrégeni. De hányan lettek volna, ha nem festenének azok is, akiket elsősorban nem festőként tartunk számon, hanem más műfajokban remekelnek?

Sileo... Kuti Botond festménye

Gergely Erika: Fény és árnyék

Căbuz Andrea: Intermediate 3.

Dorel Cozma: Erdőszél

Csupán Eduárd: Maradványok

A Szalon alaphangulatát nyilván a pandémia adja meg. Az a rendkívüli élethelyzet és életérzés, amely majdnem az egész eltelt évben ránk telepedett, akárhol is élnénk. Ez a munkák viszonylagos tarkaságában is uniformizálta valamiképpen a kínálatot. Sok a nyomott hangulatú, zaklatott munka, uralkodók a felbomlott, széteső formák, az absztrahálás, dolgoznak az indulatok, vagy ellenkezőleg, a begubózás, a háttérbe vonulás, a magányosság érzete szülte a képet, a szimbolikus nyelvezet lépett előtérbe. Az esztétikum klasszikus értelmezése teret veszített, az ilyen képek ezúttal többségükben az emeletre kerültek. De mindenképpen érdekes, elgondolkodtató a látvány, és van jó néhány figyelemre méltó alkotás, olyan kompozíciók, amelyek belénk ivódnak, és mércét jelenthetnek a továbbiakra.

Az RKSZ Marosvásárhelyi Fiókjának honlapján megtekinthetők a kiállítás képei. Az Art Nouveau Galéria nyitvatartási ideje még nem véglegesített. Naponta a kora délutáni órákban általában látogatható a tárlat. *(N.M.K.)*

„Szükségem van az impulzusokra”

(Folytatás a 3. oldalról)

És a harmadik vagy ki tudja hányadik kötet, ami az életemről fog szólni, olyan kellene legyen, hogy nagyon fedetten beszéljen az életemről.

– Ez egyfajta időutazás?

– Igen, ez is a korral jár. Vagy azt is mondhatnám, hogy az életem változásaival. Eljöttem egy városból, Kolozsvárról, ahol 42 évet éltem, egy szűk évig voltam egy másik városban, Zilahon, és most már öt éve élek egy harmadikban, Marosvásárhelyen. A Látó szerkesztőségétől jövet végig a Poklos-patak mentén egyre inkább az az érzésem, mintha a Teológia felé mennék Kolozsváron, a Malomárok partján. Hiányzik nekem az a város, ahol a gyerekkoromat megéltem.

– Úgy tűnik, nagyon élénken emlékszel vissza mindarra, ami a gyermek- és ifjúkorodban történt. Ennyire mélyen átélted az akkori életedet, vagy ilyen jó a memóriád?

– Azt hiszem, hogy azért jó a memóriám, mert ilyen élénken élem meg a velem történteket. Az előbb említett emberi impulzusokra azért van szükségem, mert azok hosszan belém égnek. Egy emberi mozdulat, egy tekintet, egy viselkedési mód… A gesztusoknak mindig van egy terük. Rögzül bennem, hogy ez ott történt a Fellegváron, vagy ott zajlott a Kövesdombon, netán egy más vásárhelyi helyszínen, a sarki pénzautomatánál, egy pénztárnál s a többi. Nagyon kapcsolódnak ezek a dolgok, tényleg vignettaszerűen. Egy kis képpel és szöveggel is.

– Persze még mindig a kolozsvári emlékek a meghatározóbbak.

– Valószínűleg így is marad, még ha kilencven évig élek is, mert a gyermekkor nagyon erős az emberben. És én tényleg a dantei emberélet útjának felénél is többet éltem Kolozsváron.

– Többet tudtál meg magadról, miközben ezeket a szövegeidet írtad? Kiváltottak benned valamilyen változást?

– Azt hiszem, hogy megbocsátóbb lettem. A *Visszaforgatás*ban indulat volt bennem, valami olyasmi, hogy bele kellene gyalogolni azokba, akikről azt éreztem, hogy megbántanak. Most ez az érzés már nincs meg bennem. De ez azt is jelentheti, hogy már nem reménykedem. Amikor a *Visszaforgatást* megírtam, azt gondoltam, hogy holnaptól jól elrendeződik minden! Most már nem gondolom, hogy minden elrendeződik. Ez az élet.

– De indulatok dolgoznak benned. Ez főleg olyankor érződik, amikor közéleti témákkal, jelenségekkel állsz elő, mondjuk, a Facebookon közölt publicisztikákban. Olykor verset is szül az indulat.

– Igen, versben is előjön, de már megbékéltem ezzel is. Ha Brecht ezt nem szégyellte, vagy hozzá hasonlóan mások sem, akkor el kell fogadnunk, hogy van egy ilyenfajta költészet. Nálam ez nem volt így mindig, de most lett. Az élet változásaival. Én gyerekként a nagyszüleimnél töltöttem hosszú időt, és abban a szellemben nevelkedtem, hogy a műveltség akkor számít igazán, ha az okosság is részt vesz benne. Az nem csak egy kamra, amelyben tudjuk, hol van Tolsztoj, hol van Verdi és hol Caravaggio, vagy Virginia Woolf, hanem szellemileg kreatívan tudunk viszonyulni ahhoz, amit ezek az emberek mondtak. Azt hittem, hogy ez összefügg a szabadságvággyal. Minden időben. És zavar, hogy az a nemzedék, amelyik engem erre megtanított, és amelynek ezt a tanítását jól fogadtam, annyira kiengedte a szabadságvágyát, hogy már úgy kezeli, mintha az csak egy nyelvi kérdés lenne. Hogyha egyik nyelven mondanak valamit, akkor az nincs rendben, de ha a másikon, akkor rendben van.

– Sokat közölsz. Úgy tűnik, könnyen és gyorsan írsz. Nem sajnálod azt az időt, amit esetleg a szépirodalomtól elvéve a publicisztikára fordítasz?

– Néha teszek kísérleteket, hogy sokáig ne beszéljek közéletről. Most egy olyan sorozatba kezdtem a Facebookon, amelyik költőkről beszél. Ott másképp írok, de aztán mindig kibuggyan belőlem valami más is. Nem sajnálhatom ezt a mást, mert ha nem írnám meg, ami előjön, engem mérgezne. Inkább kiadom magamból. Különben is, eléggé úgy alakul a világ, hogy úgyis azokkal értünk egyet, akikkel egyetértünk.

– Furcsa dolog, hogy mennyire változtathatók a szempontok. Az például mivel magyarázható, hogy egy íróról, költőről egyik pillanatban paródiát írsz, a másik időpontban egész másképp közelíted meg?

– Nálam a paródia a tisztelet jele. Karinthynál, Bajornál is így volt. Nincs itt ellentmondás. Másfelől a költők folyamatosan írnak hol ezt, hol azt, én ezekhez viszonyulok továbbra is.

– Több a soktollú, sokarcú íróember tájainkon, de kevés az olyan, mint te, akinek fontos, hogy románul is megnyilatkozzál, románul is írj, illetve fordíts. Ez belső kényszer? Programszerű hozzáállás?

– Mind a kettő. Azt hiszem, nem csinálnám, ha nem lenne belső kényszer. Véletlenszerűen indult. Én semmilyen nyelvet nem tudtam, amikor felvételiznem kellett. A színiről álmodoztam, de ez akkor még csak Vásárhelyen létezett. Kolozsváron éltem, beiratkoztam a bölcsészkarra. Humán beállítottságú emberként korábban filozófiára készültem, mert ’89 előtt a bölcsészkaron csak hét hely volt. Aztán ’89-ben történt, ami történt, ’90-ben érettségiztem, elmentem a filológiára felvételizni. Nem volt tiszta magyar szak, másik nyelvként a románt választottam. Hárman voltunk a szakon, de a két kolléganőm kikopott, az egyik néprajzra ment, a másik magyar–spanyolra. Egyedül maradtam a sok román szakos között. Nagyon gátlásos fiú voltam, nemigen csevegtem senkivel, és kitűnően sem vizsgáztam, de végigcsináltam. Beleszerettem néhány román regénybe, amelyek közül aztán az egyiket húsz év múlva le is fordítottam. Érdekelni kezdett a kultúra működése. Levetkőztem az előítéleteimet, pedig a nagyszüleim révén eléggé trianonozós, oláhozós szellemben nőttem fel. Hiszem, hogy ha én meg tudtam tenni, hogy az előítéleteimet levetkőzzem, akkor némi szellemi erőfeszítéssel ez másoknak is sikerülne. Mindannyian jól járnánk. Na, de ezt csak zárójelesen mondom. A lényeg, hogy nekem sikerült, és most már ott tartok, hogy nem csak fordítok. Egyébként ilyenek, mint én, akik fordítanak, szerkesztenek, esetleg egy-két cikket is megírnak románul, elég sokan vannak, olyanok viszont kevesen, akiknek román barátaik vannak, és szellemileg is be tudnak illeszkedni a román kultúrába. Az én életem így alakult. Valamikor úgy gondoltam, hogy az irodalom l’art pour l’art ügy, és meg kell tartani a tisztaságát. Ezt a mai napig vallom, de magamat mint írót, illetve közírót egyfajta pedagógusnak is képzelem, holott az Adevărulban közölt jegyzeteim kapcsán a mai napig kapok olyan hozzászólásokat is román olvasóktól, hogy „tudjuk mi, te miért beszélsz szépen, meg szeretnéd szerezni Erdélyt!” Olyan ez, mintha szélmalmokkal küzdenék. De ez a jelenség most már magyar környezetben is tapasztalható.

– Akkor is költő vagy, amikor románul írsz verset. Ugyanaz a költő, akinek a magyar olvasók ismernek?

– Költő vagyok, az viszont már más kérdés, hogy mennyire vagyok jó költő.

– Vannak magyar költők, akik azt vallják, hogy verset írni valójában csak anyanyelven lehet.

– Lehet, hogy így van. Ha a legmélyebb gyökerekig nem is mélyülhetünk el egy másik nyelv szellemiségében, ahhoz képest, hogy ilyen vonatkozásban mennyi viszolygás van az erdélyi magyarságban, én mondhatni egész mélyen benne vagyok a román kultúrában. József Attila két sora jut eszembe az *Irgalom* című versből: „és hallgatom a híreket, miket mélyemből énszavam hoz”, így vagyok én is ezzel néha, románul hozza fel „énszavam” a mélyemből a tartalmakat, és nincs bennem ellenállás.

– Persze talán gyakoribb az, hogy nem eleve te írsz románul, hanem átültetik románra az írásaidat. Ha jól tudom, a Vadkanragyogás *is ebben az évben jelent meg román nyelven. Az utóbbi hetekben sokaknak feltűnhetett, milyen jó visszhangja van a könyvnek. A román elemzőid, méltatóid ugyanazt értékelik, dicsérik benne, mint a magyar kritikusok, recenzensek? Vagy más erényeire figyeltek fel?*

– Abszolút másokra. A magyar recepció inkább fanyalgó volt. Említhetek szép recenziókat, de a fogadtatásban több fanyalgás volt, és sok problémára rávilágítottak, kezdve attól, hogy nem hiteles az a női hang, amelyet én a regényben használok. A román recenziók pedig mondhatni himnikusak. Volt román kritikus, aki az év könyvei közé sorolta a *Splendidul mistreț* könyvemet. De aki nem oda sorolta, az is nagyon szépen beszél róla. A kolozsvári írónővel és filozófussal, Marta Petreuval leveleztem valamelyik nap az interneten annak a petíciónak a kapcsán, amit a Várad és a Familia megszüntetése ellen írtam, erről kért pontosítást, majd visszaírt ismét, hogy előző nap elfelejtett gratulálni a *Vadkanragyogás* román fordításához. Ez egyrészt nyilván Kocsis Francisco káprázatos fordításának is köszönhető, másrészt azt kell gondolnom, hogy a román kultúra másképp olvassa a könyvet. Ez teljesen rendben van, mert minden kultúra más, de nekem jólesett, hogy ez ilyen magasan kezdődik. Most már úgy érzem, hogy ha nagyon negatív kritika jelenne meg románul, akkor is rendben volnék, mert az elsőként leütött hangok nagyon magasak voltak.

Eperjesi Noémi illusztrációja

– A műveid románra fordításának minőségét jól le tudod mérni. De nem hiszem, hogy tudnál szerbül, mégis gondolom, hogy örülsz egy másik új kötetednek. Szerb nyelven is olvashatók verseid.

– Egy Vajdaságban élő hölgy, Kovács Jolán fordította a kötetben szereplő verseket. Nagyon jó az ilyesmi az ember lelkének. Azontúl pedig azért is fontosak az ilyen megjelenések, mivel különféle külföldi ösztöndíjakra lehet pályázni, Amerikába, Nyugat-Európába, ahol aztán nyugodtan ülhetsz és alkothatsz, de mindig ott van a feltételek között, hogy jelentek-e meg műveid fordításban. Nekem sokáig nem volt, csak úgy, hogy én magam írtam románul verset, vagy Doru Poppal azt a beszélgetőkötetet, most meg már van két igazi fordításkötetem.

– Gondoltál-e valaha arra, hogy meglátod valahol a cirill betűs nevedet?

– Nem. De én még tanultam oroszt. Más kérdés, hogy nem tudnék oroszul beszélni, bár nagy szégyen, hiszen nyolc évig tanultuk.

– Az egyik álneved mégis orosz: Ivan Karamazov. A Facebookon így jelentkezel. Hogy van ez? A közölt tartalomtól függ, hogy mikor vagy egyik, mikor a másik?

– Nem, ez számomra egyfajta játék. Az biztos, hogy az elején az ember időnként kiakad, teljesen nyilvánvaló dolgokat nem vesz észre. Ilyen volt ez is, nem raktam össze az agyamban, hogy a Facebook is egy olyan hálózat lesz, ahova bejelentkezhetsz a saját neveddel. Így aztán eldöntöttem, hogy legyen ez a honlapos nevem, ugyanis Dosztojevszkij nagy szerelmem, a Karamazov testvérek különösen az. És Iván kiemelten. Aztán ezen már nem lehetett változtatni, mert ha naponta többször közlök valamit a Facebookon, az egy kicsit póznak is tűnne, ha egyiknél Demény Pétert írnék, a másiknál Ivan Karamazovot.

– Apropó játék. Erre mindig nyitott vagy. Olvastam a minap, feltűnt valakinek, hogy három olyan köteted van, amelynek a címe V betűvel kezdődik. Szándékosan történt?

– Nem. Abszolút véletlen. Bár ha belegondolok, mégsem olyan biztos. Van egy magyar eredetű francia írónő ismerősöm, akivel úgy hat éve találkoztunk először, majd leveleztünk. Jeleztem neki, hogy a *Visszaforgatás* után megjelent könyvem címe: *Vadkanragyogás*. Ő hívta fel a figyelmemet, hogy milyen érdekes, az is V-vel kezdődik. Arra fel megszámoltam a szótagokat is, és öt szótagú volt mind a két cím. A *Villámvignetták* címet már ehhez igazítottam.

– Készül egy újabb ehhez hasonló? Nálad sosem lehet tudni, nincs-e már a fiókodban vagy az íróasztalodon egy újabb kötet.

– Tényleg dolgozom egy regényen, de annak nem V-vel kezdődik a címe.

– De kíváncsian várom. Egy regény mindig sok munkával jár, te pedig folyton újabbnál újabb írásokkal rukkolsz elő, mindenre felfigyelsz, mindent lereagálsz. Nem merült fel soha benned, hogy túlságosan elaprózhatod magad?

– Felmerült, de mióta a Kriteriontól elkerültem a Krónikához, azóta rájöttem, hogy én egy elaprózós vagyok. Nem minőségi értelemben mondom. Sokfelé dolgozom. A napilapi munka nagy előny volt számomra. Ehhez viszonyítva a kiadó és a Látó is egy ráérős, nyugalmas hely. A Krónikánál volt egy kollégám, Rostás Szabolcs, neki volt egy mondása: „Már dübörögnek a nyomdagépek!” A napilapnál mindig ezt érezted. Miközben írtad az anyagodat, vagy szerkesztetted a mást, a vezetőszerkesztő már telefonált, hogy „várjuk a vezércikket!” Én ezt abszolút megszoktam. Azt is, hogy miközben dolgozom, a hátam mögött üvöltenek telefonon, meg hasonlók. Lehet, hogy most már nem tudnék visszaszokni ebbe a zaklatott, kapkodó gyorsaságba, de részemmé vált ez a ritmus, és azóta több fronton támadok. Nem is tudnék leszokni róla.

– Na, de egy regény mégiscsak időigényes. Vagy ez is kisregény lesz, amit egy lendületből ki tudsz préselni magadból?

– Kisregény lesz, de nem egy lendületből, és sok bajom van vele még mindig. Amikor lehetőségem van, dolgozom rajta, de előzetesen nem közlök semmit belőle. Arra gondoltam, kipróbálom, hogy milyen az, amikor csak akkor rukkolok elő vele, amikor már teljesen készen van. Így kis cselekkel próbálom a saját zuhatagaimat visszafogni. Tavaly óta dolgozom rajta, nem tűztem határidőt magam elé. De most jött vissza az egyik barátomtól, és számos hasznos javaslattal gazdagodtam. Biztos, hogy szükséges még dolgoznom rajta.

– Ötletben nálad soha nincs hiány. Illetve úgy kellene mondanom, hogy: nálatok. Képzőművész feleséged, Eperjesi Noémi fantáziadús festői, grafikai világa is válhat ihletforrássá. Volt már rá példa, nem is egy.

– Már itt, ahol ülünk, a lakás is megihlet engem, ezt a vidám környezetet Noémi biztosítja nekem. Ragaszkodom ahhoz is, hogy sok kötetemnek ő legyen az illusztrátora, mint ennek a legújabbnak, a *Villámvignettá*knak is. De azt is sokan tudják, írásaimból is kiolvasható, hogy múzsaként is társam ő. Vannak verseim, lírai szövegeim, és nem is kevés, amelyek nem születtek volna meg, ha az élet nem hoz össze bennünket. És az sem ritka, hogy valamelyik festménye, grafikája késztet írásra. Ezekről a dolgokról talán akkor esett a legtöbb szó, amikor a *Lélekkabát* című kötetem látott napvilágot. Remélem, még gyakran lesz alkalom arra, hogy a kettőnk alkotó együttműködésének örüljenek az olvasók.

Jó iskolai eredmények Dózsa György községben

Online oktatás vidéken

Illusztráció Fotó: Csegöldi Kinga

Az online oktatás alkalmazása országonként és vidékenként is változik. Városi övezetben gördülékenyebb, az elszigetelődött falvakban élő gyerekek számára azonban nehezen vagy egyáltalán nem adatik meg az internethez való hozzáférés. A második félévtől remélhetőleg visszatérhetnek a megszokott oktatáshoz, amellyel – a pedagógusok szerint – sokkal jobb eredményeket tudnak elérni.

Szer Pálosy Piroska

– Az online oktatás bevezetésével milyen nehézségekkel szembesültek a megyeszékhely peremtelepülésein oktató pedagógusok és diákok? – kérdeztük a Dózsa György községi Rákossi Lajos Általános Iskola igazgatóját, *Airizer Lászlót*, aki 2012-től vezeti a községi iskolahálózatot, húsz éve pedig történelmet oktat a községközpont iskolájában.

Amint a község tanintézményeinek vezetője kifejtette, a tanév megkezdése óta, szeptember 14-étől sárga forgatókönyv szerint zajlott az oktatás, az órarendet is úgy állították össze, hogy az online oktatásra való áttérés során is megfelelő legyen. A község tanintézményeiben 325 diák tanul. Naponta 8–13 óra között, valamint délután is van az oktatás. A diákok az oktatási felületeken kapcsolódnak be a tevékenységekbe, de tanórákon kívül a Facebook-csoportokon is folyamatosan kommunikálnak. Mint kifejtette, két internethálózatuk van, mind a Telekom, mind a Digi szolgáltatásai megfelelőek, a Telekom a diákok számára a tanügyminisztérium révén ingyenes internetszolgáltatást biztosít. Nemrég korszerűsítették a hálózatot annak érdekében, hogy gyorsabb legyen az adatátvitel.

– Rendelkeznek-e a gyerekek a digitális oktatáshoz szükséges eszközökkel?

– Sajnos, sok a mélyszegénységben élő diák, akik többnyire Teremiújfaluban élnek, számukra rendkívül körülményes a digitális technológia alkalmazása. Ötven táblagépet kaptunk a tanfelügyelőségtől, és ígéret van további ötvenre annak érdekében, hogy enyhítsenek az eszközhiányon. Addig is fénymásolt leckékkel segítünk azokon, akiknek nincs lehetőségük online bekapcsolódni. Dossziékat állítunk össze, és hetente viszi a diákokhoz, majd hozza vissza a postás vagy a szülők a megoldott feladatlapokat. Ugyanakkor telefonon is folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a tanulóinkkal. Tavaly november 9-étől tértünk át az online oktatásra, addig azonban minden pedagógus igyekezett haladni az anyaggal, mert tény, hogy online nem lehet annyira hatékonyan oktatni, mint szemtől szemben.

– Milyen eredményeket értek el a tavaly nyolcadik osztályt végzett diákok? Hátrányukra vagy előnyükre vált az online oktatás bevezetése?

– 2020-ban a tizennyolc végzős diákból tizenegyen vizsgáztak, a nagyteremi román tannyelvű iskolában pedig hét diák állt vizsgára. Sajnos a roma diákok kimaradoznak, nyolcadik végén nem hajlandók vizsgázni. A nyári szünidő előtti két hétben a nyolcadik osztályosok jártak iskolába. Voltak nagyon jó eredmények is, Dombi Mónika például elsőként jutott be a pedagógiai líceum magyar tagozatára. Magyar nyelv- és irodalomból 10-esre, matematikából 9,20-ra, román nyelv és irodalomból 8,35-re vizsgázott, ehhez adódott az V–VIII. osztályban elért általános összesítése, így azt a tanintézményt választhatta, amelyben a tanulmányai folytatását bejelölte. Általánosságban elmondható, hogy a diákjaink többnyire azokban a középiskolákban folytathatták tanulmányaikat, ahol szerették volna. A katolikus iskola és az Elektromaros líceum mellett négy diák a szakiskolát választotta, mivel céljuk mihamarabb szakmához és önálló keresethez jutni.

Az iskolaelhagyás felszámolása a cél

– Milyen mértékben jellemző az iskolaelhagyás jelensége a mélyszegénységben élőkre?

– A mélyszegénységben élő roma diákok nyolcadik osztály után nem folytatják a tanulást, sokszor a vizsgákra sem jelentkeznek. Ezzel kapcsolatosan azonban vannak személyes sikerélményeim is. Az iskolaelhagyást választók közül egyre több diákot sikerül meggyőzni arról, hogy érdemes szakmát tanulni és folytatni a tanulást, mivel csak azáltal léphetnek ki a nyomorból. Számunkra óriási sikerélmény, ha a kitartó meggyőző munka eredményeként folytatják a tanulmányaikat. Példaként említhetek olyan szegény sorsú diákokat, akik vasbetonszerelőként, autószerelőként villanyszerelőként vagy elárusítóként megtalálták az anyagi biztonságot is jelentő boldogulásukat. Volt olyan példaértékű eset is, amikor a nagymamára bízott gyerekeket – akiknek szülei külföldön tartózkodnak – a nagymamával közösen sikerült meggyőzni arról, hogy szakmát tanuljanak és elhelyezkedjenek. Ahol felcsillan a reménysugár egy jobb életre, ott a családok, rokonok egymás jó példáját lassan követni kezdik. Az ilyen jellegű sikerélmények pedig emberként és pedagógusként egyaránt elégtétellel töltenek el – hangsúlyozta az igazgató.

Imahét

a Krisztus-hívők egységéért

Idén is megszervezik a marosvásárhelyi papok és lelkészek az egyetemes imahetet. Az imahét mottója: „Maradjatok meg szeretetemben, és sok gyümölcsöt teremtek" (Jn 15, 5-9).

Az ismert körülmények miatt az előre rögzített imaalkalmak és igehirdetések rendje a következő: január 17., vasárnap: Balla Imre róm. kat. iskolalelkész, Keresztelő Szent János-templom; január 18., hétfő: Papp Noémi evang. lelkész, evang. templom; január 19., kedd: Berekméri Melinda ref. lelkész, cserealji gyülekezet; január 20., szerda: Nagy László unit. lelkész, Bolyai téri unit. templom; január 21., csütörtök: Papp László, kollégiumi lelkész, Szt. Család templom; január 22., péntek: Csenteri Levente ref. lelkész, meggyesfalvi ref. templom; január 23., szombat: Mihalkov Ferenc jezsuita szerzetes, Páduai Szt. Antal-templom; január 24., vasárnap: Lakatos Péter ref. lelkész, Kistemplom.

Az imahét alkalmai vasárnaponként délelőtt 11 órától, hétköznapokon pedig 16.30-tól kerülnek az Erdélyi Magyar Televízió műsorába, tehát: január 17-én és 24-én 11 órakor; január 18-23. között mindennap 16.30 órakor.

A műsor után egy órával pedig az ETV YouTube-csatornáján lesz elérhető a nap igehirdetése és imája. Merítsünk erőt Isten sokféleképpen megszólaló szavából és egymás szeretetéből idén is!

Hirdessen Maros megye legolvasottabb napilapjában!

NÉPÚJSÁG

KÖZÉLETI NAPILAP

Kényelmesen megteheti online is.

MEGEMLÉKEZÉS

2021. január 17-én 14 éve, hogy a drága férj, édesapa és nagytata, GUDOR ADALBERT itthagyott minket örökre.
Amíg élünk, emlékét őrizzük.
A gyászoló család. (10415)

ELHALÁLOZÁS

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett Édesanyám,
SZŐCS MARGIT
szül. Nedelka
2021. január 14-én elhunyt. Temetése 2021. január 16-án 11 órakor lesz a római katolikus temetőben.
Nyugszik a szív, mely értünk dobogott,
Pihen a kéz, mely értünk dolgozott.
De te számunkra sosem leszel halott,
Örökké élni fogsz,
Mint a csillagok.
A gyászoló család. (10410-I)

RÉSZVÉTNYILVÁNÍTÁS

Megrendülten értesültünk munkatársunk, BOTOS SÁNDOR elhunytáról. Együttérzésünket fejezzük ki a gyászoló családnak. Nyugodjon békében! Az Imatex Rt. munkaközössége. (65328-I)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	
- információ	- 118-932
- általános	- 118-800
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112
• Rendőrség	- 0265/202-305
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110
• Sürgősségi szolgálat:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304
	- 0265/312 436
	- 0265/250-120
	- 0265/263 351
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351
• Marmed	- 0265/250-344
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658
	- 0729-024-380
Labor	- 0751-114-307
e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro	
• Dora Optics	- 0733-553-976
• Dora Medicals	- 0265/212-971
• Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446
• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
hidegtálak készítése	- 0365/404-664
• Prefektúra	- 0265/266-801
• RDS–RCS	- 0365/400-401
	- 0365/400-404
• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929
- vidék	- 0265/929
• Delgaz Grid	- 0265/200-928
	- 0800/800 928
• Aquaserv:	
- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
- közönségszolgálat	- 0265/208-888
- központ	- 0265/208-800
	- 08008 208-888
• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0744-282-710
• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
koszorúk	- 0745-606-269
és halottszállítás	- 0758-047-604
• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
	- 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓK 10-18 kg közötti fehér húspulykák, 12 lej/kg. Érdeklődni 8-16 óra között a 0265/331-016-os és a 0730-713-205-ös telefonszámon. (65322-I)

LAKÁS

ELADÓ 2 szobás tömbházlakás, garázs és pince. Tel. 0754-323-475, 0365/442-134. (10411-I)

Könyv- és CD-eladásból finanszírozzák a Csűrszínház székely kapujának felújítását

A Mikházi Csűrszínházi Egyesület újra kiadta a Székely Szabó Zoltán által összeállított és gondozott *Szerencsés jó estét kívánok e háznak...* című – Széllyes Sándor, a Székely Népi Együttes egykori, közismert tagjáról, énekeséről, mókamesteréről szóló – kötetet, amelyhez az előadásokat tartalmazó CD-melléklet is tartozik. Ugyanakkor újra megjelent a 15 évvel ezelőtt kiadott – Széllyes Sándor és Kerekes Tóth Erzsébet népdalkettőseit rögzítő – CD-lemez is.

A kiadványok megvásárolhatók a Bookman kiadó Dózsa György utca 22. szám alatti könyvesboltjában naponta 9-18 óra között, valamint online a www.antikvarius.ro honlapon.

Az egyesület a könyv és a lemezek eladásából származó bevételből szeretné finanszírozni a Csűrszínház bejáratánál felállított székely kapu felújítását. A renoválásra adományokat is elfogadnak. A pénzt a RO11BRMA0999100067886513-as bankszámlaszámra lehet átutalni.

KOBAK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely, Győzelem tér 18. szám,

www.bookyard.ro